

[Landbrugsministeren.]

ærede medlem hr. Jens Chr. Christensen, at jeg synes ærlig talt, det ærede medlem vedblivende svæver omkring leveringsstoppet. Hans svæven omkring har i alle tilfælde givet mig det bestemte indtryk, at han og hans parti står bag leveringsstoppet i den forstand, at de billiger det. Er det rigtigt?

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling

vedtoges uden afstemning.

Carl Petersen: Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Formanden: Da der foreligger indstilling fra grupperne, skal jeg allerede i indeværende møde lade foretage valg af det udvalg, som det nu blev besluttet at nedsætte.

Man gik altså til:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til lov om afsætning af danske landbrugsvarer m. m.

og

forslag til lov om en kornordning for høståret 1961-62.

Valgt blev: *Carl Petersen, Hjortnæs, Horn, Per Hækkerup, Chr. Rasmussen, Hans Rasmussen, Peter Ravn, Chr. Thomsen, Aage Fogh, Jens Chr. Christensen, Anders Andersen, Niels Eriksen, Per Federspiel, H. C. Toft, Poul Møller, Poul Sørensen og Aksel Larsen.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændringer i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1665, fremsættelsen i tidenden sp. 3233).

Formanden: Sammen med denne sag foretages den under punkt 8 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændring i lov om pensioner, der er fastsat i henhold til de før 1. april 1958 gældende lønnings- og pensionslove.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1673, fremsættelsen i tidenden sp. 3233).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Holger Eriksen: Parterne på det private arbejdsmarked er blevet enige om nye regler for dyrtidsreguleringen, og der er ganske naturligt fra tjenestemandsside fremsat ønske om at få tilsvarende ændringer for statens tjenestemænd. Det er og bliver uheldigt, hvis man for den ene part regulerer på ét grundlag og for den anden part på et andet grundlag. Det kan medføre, at man kommer ud i den situation, at den ene part skal have en ny portion, den anden ikke, og det virker i sig selv uhyre uheldigt.

Det er derfor rimeligt, at man nu vil gå over til at bruge den samme form for tjenestemændene som den, der nu indføres på det private arbejdsmarked. Det medfører, at man regulerer for hver 3 points, hvormed der sker udslag; men da selve grundlaget er et helt andet end det, man havde tidligere, betyder det, at intervallerne er blevet større, end de var tidligere, og det forudsætter igen, at dyrtidsportionerne må ændres i forhold dertil. Det er det, der sker gennem det første af de lovforslag, vi her behandler. Samtidig har man lagt 5 pct. på under hensyn til de fordele, der er opnået for dem, der arbejder på det private arbejdsmarked. Endvidere omfatter forslaget en bestemmelse om, at finansministeren skal have mulighed for at yde det overenskomstillæg, der findes i selve lønningsloven, med tilbagevirkende kraft. Der står intet om, hvor langt tilbage det skal være, men finansministeren skal have mulighed for at stå frit ved de forhandlinger, der skal føres.

Jeg kan på mit partis vegne anbefale lovforslaget om ændringer i loven om pensioner og lønninger m. v. til statens tjenestemænd.

Det samme gælder lovforslaget om pen-

[Holger Eriksen.]

sionsforholdene. Sagen går tilbage til det tidspunkt, da man gennemførte den nye lønningslov og derved også regulerede pensionerne, samtidig med at man skabte muligheder for, at også tjenestemændene kunne få folkepension. Der var adskillige, hvis pensioner lå så højt, at det ville være urimeligt at give dem begge dele på én gang, derfor måtte der finde visse reguleringer sted. Samtidig blev det fastslået, at de kun kunne få tillæg til folkepensionen under forudsætning af, at deres indtægter ikke var større, end at de kunne få indtægtsbestemt folkepension. Nu vil de reguleringer, som man formoder vil komme i den nærmeste tid, bevirke, at en hel del af dem, der tidligere kunne få folkepension, altså indtægtsbestemt folkepension, i fremtiden ikke vil kunne få mere end mindstebeløbet. Det ville igen bevirke, at de slet ingen ting fik og derved blev dårligere stillet, end de havde været før. Derfor er man nødt til at gennemføre dette forslag, som går ud på, at man, hvis man én gang har haft mulighed for at få tillæg til folkepensionen, skal kunne fortsætte dermed.

Viggo Hauch: Når vi her stilles over for et lovforslag, der medfører ændring i pristalsreguleringen i statstjenestemandsløven på grund af den ændring, der er sket i pristalsgrundlaget, er det naturligt for mig at minde den højtærede finansminister om, at mit parti sammen med det konservative folkeparti den 10. marts i år her i tinget fremsatte et lovforslag om at lade skatterne gå ud af pristalsberegningen. Den højtærede finansminister havde dengang uhyre megen sympati for vort forslag, kunne i princippet tiltræde det, men kunne ikke gå med til en ændring i øjeblikket. Jeg ved ikke, om den tid, der er gået siden, og den tid, vi kan se foran os i de kommende måneder, har ændret den højtærede finansministers opfattelse af dette spørgsmål. Vi vil ikke ved denne lejlighed bringe mere ind i billedet, end vi har gjort med dette spørgsmål. Jeg kan sige til den højtærede finansminister, at vi har sat det på dagsordenen den 10. marts, og vi vil holde det på dagsordenen også i den kommende folketingssamling.

I øvrigt kan jeg om pristalsreguleringen

henholde mig til de tekniske og særlige bemærkninger, det ærede medlem hr. Holger Eriksen fremsatte.

Hvad angår § 1, punkt 3, hvorefter den højtærede finansminister foreslår, at den tidsgrænse, der er fastsat i tjenestemandsløven for regulering af lønninger, nemlig 1. oktober 1961, skal udgå af loven, vil jeg sige, at vi vil ikke modsætte os dette. Man kunne måske have sagt, at den højtærede finansminister ville være fuldt så godt tjent med at vide, at folketetinget var velvilligt, men at man ville lade den endelige beslutning afhænge af det resultat, der kommer frem under den højtærede finansministers forhandling med tjenestemandsgenerationerne. Vi går imidlertid ud fra, at den højtærede finansminister vil føre disse forhandlinger på en sådan måde, at vi til sin tid vil kunne tiltræde resultatet, og derfor skal vi ikke modsætte os, at denne ændring gennemføres. Det vil sige, at jeg på mit partis vegne kan give tilslutning til lovforslaget, som det foreligger.

Det kan jeg også for lovforslaget om pensionsordningens vedkommende.

Baagø: På mit partis vegne kan jeg tilsige vor medvirken til gennemførelsen af begge lovforslag. Det må være rigtigt og selvfølgelig, at den form for dyrtidsregulering, som er blevet indført på det private arbejdsmarked, også anvendes, når det drejer sig om regulering af tjenestemandslønninger. Hvad selve pristalsgrundlaget angår, vil jeg ligesom den ærede ordfører for venstre minde den højtærede finansminister om det lovforslag, som stadig henligger til behandling i et udvalg, hvor det synes, som om man fra regeringspartierne side har villet standse det. Den sag er imidlertid stadig på dagsordenen også for mit partis vedkommende og vil fortsat blive holdt levende.

De foreslåede forhøjelser af dyrtidstillægsportionerne er nødvendiggjort dels af de ændrede regler for regulering af tjenestemandslønningerne, dels af de ændringer, der er gennemført i dyrtidsreguleringen på det private arbejdsmarked. Disse forhøjelser kan vi tilslutte os. Såvel statstjenestemandenes centralorganisationer som Danmarks Lærerforening har givet tilslutning til både

[Baagø.]

forslaget om en ændret dyrtidsregulering og forslaget om en forhøjelse af dyrtidstillægs-satserne.

Bestemmelserne vedrørende de pensionerede tjenestemænd, både dem, der står i forslag til lov om ændringer i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd, og dem, der står i forslag til lov om ændring i lov om pensioner, der er fastsat i henhold til de før 1. april 1958 gældende lønnings- og pensionslove, og som tager sigte på at forhindre, at nogen pensionist ved opnåelse af de overenskomstillæg, der kommer til udbetaling, bliver udsat for en nedgang i den pensionsydelse, vedkommende oppebærer i øjeblikket, tiltræder vi med glæde. Det samme gælder ændringen vedrørende bestillingstillæg og honorarer.

At finansministeren har taget initiativet til at foreslå bestemmelsen i § 88 i den nugældende lønningslov vedrørende termi- nen for overenskomstillæggenes første udbetaling ophævet, er kun en simpel følge af den udvikling, der er foregået med hensyn til lønningerne på det private arbejdsmarked, hvor alene lønglidning det sidste par år for længst har medført, at stats- tjenestemændenes lønmæssige stilling i forhold til lønmodtagerne på det private arbejdsmarked er blevet væsentligt for- ringet.

Når den højtærede finansminister i sin fremsættelsestale har udtalt, at der ikke kan blive tale om realitetsforhandlinger om overenskomstillæg — det vil i realiteten sige om, hvor mange overenskomstillægs- portioner tjenestemændene skal have — før lønforholdene på det private arbejdsmarked er mere afklaret, er dette i og for sig forståeligt nok, da det er disse lønforhold, der skal danne udgangspunkt for de for- handlinger, der skal føres. Jeg vil dog gerne i den forbindelse bede den højtærede finans- minister betænke, at statens tjenestemænd nu som ved tidligere lejligheder kommer langt bagefter med hensyn til lønforbedrin- ger, ja, man kan med fuld ret sige, at de i virkeligheden er kommet langt bagud for lønmodtagerne i almindelighed.

Endelig vil jeg også nævne det, der vil følge efter, når forhandlingerne om stats- tjenestemændenes overenskomstillæg er ført til ende, nemlig forhandlinger med tjeneste-

mændene i de koncessionerede selskaber og inden for kommunerne, hvis lønforhold jo først bliver taget op, når alt det andet er færdigt. Også de må vente i lang tid. Jeg må derfor opfordre den højtærede finans- minister til så snart som overhovedet mul- ligt at optage forhandlinger med de for- handlingsberettigede organisationer såvel om det samlede overenskomstillægs stør- relse som om tidsrummet, for hvilket det skal udbetales. At man, som der vil blive tale om, lader det få tilbagevirkende kraft fra 1. april i år, anser jeg for nødvendigt. Jeg går ud fra, at disse forhandlinger vil kunne afsluttes på forholdsvis kort tid, og at udbetalingen til de enkelte tjenestemænd kan finde sted hurtigt efter. Jeg har for- stået, at det fornødne materiale til brug ved disse forhandlinger allerede er frem- skaffet af tjenestemandorganisationerne og forelagt den højtærede finansminister. Jeg vil indtrængende advare mod at trække denne sag i langdrag; også statstjeneste- mænds tålmodighed kan slippe op.

Grethe Philip: Da man i 1958 vedtog lønningsloven for tjenestemænd, kunne man ikke forudse, at der i de næste år ville ske en betydelig vækst i beskæftigelsen med deraf følgende pres på lønningerne. Med den indkomststigning, der er sket i de sidste år hos en stor del af befolkningen, må det imidlertid anses for rimeligt, at der tidligere end forudsat i loven kan foretages en regu- lering af tjenestemændenes lønningsforhold, og at der sker de nødvendige ændringer i loven vedrørende tidspunktet for en regu- lering af overenskomstillæggenes.

Hvad dyrtidsregulering angår, er det er- faringsmæssigt sådan, at der stadig drages sammenligninger mellem aflønningen på det private arbejdsmarked og inden for stats- tjenesten. Jeg finder det derfor hensigts- mæssigt, at man som foreslået i det fore- liggende lovforslag imødekommer tjeneste- mandorganisationernes ønske om ændring af dyrtidsreguleringen, således at derved bl. a. tidspunkterne for regulering af løn- ninger for store grupper af lønmodtagere falder sammen.

Jeg kan også tilslutte mig de forslag om ændringer i lønningsloven og i den særlige pensionslov af 1958, der tilsigter at afbøde den nedgang i efterløn fra det offentlige,

[Grethe Philip.]

som ydelse af overenskomstillæg i visse tilfælde ville kunne medføre.

På mit partis vegne kan jeg give tilslutning til lovforslagene.

Erik A. Jensen: Jeg skal ikke sinke det høje ting yderligere, idet jeg finder, at det ærede medlem hr. Holger Eriksen fra socialdemokratiet har sagt det primære og rigtige om de lovforslag, der er til behandling.

Det er imidlertid rart at konstatere, at de foreliggende lovforslag bygger på et ønske fra statstjenestemændenes centralorganisationer og Danmarks Lærerforening om en omlægning af tjenestemændenes dyrtidsregulering, således at der for deres vedkommende sker samme behandling af reguleringen af lønninger, som det private arbejdsmarked har været underlagt, og hvis udgangspunkt er det samme beregningsgrundlag, nemlig juli 1949.

Vi deler fuldt og helt den højtærede finansministers synspunkter, når ministeren finder det rimeligt og praktisk, at dyrtidsreguleringer sker på samme tidspunkt for tjenestemændene som for det store flertal af lønmodtagere. Jeg nærer bare en del betænkeligheder, fordi der måske som følge af det forlig i landbrugskonflikten, vi har behandlet i dag, kan imødeses en del prisstigninger på landbrugsvarer på hjemmemarkedet, og sådanne prisstigninger vil alle, herunder også tjenestemændene, først få dækning for til oktober efter julipristallet. Det er godt nok efter spillets regler, men alligevel skaber det en del surhed og uro, og det er jo en yderligere understregning af, at det er lønningerne, der halter bag efter prisstigningerne. Endelig kan det indebære, at de nylig afsluttede overenskomster udhules fra deres start.

Om den del af lovforslaget, som tager sigte på at fremrykke tidspunktet for udbetaling af overenskomstillæg, skal jeg bemærke, at jeg finder, det er en ren og skær retfærdighedshandling over for tjenestemændene; det bringer denne befolknings-

gruppes forhold i overensstemmelse med det, som lønglidning og andre goder på det private arbejdsmarked allerede har bragt de øvrige lønmodtagere.

Jeg ved ikke, om jeg her i folketinget må få lov til at gøre mig til talsmand for et specielt spørgsmål. Jeg vil gerne bede om, at de folketingsmænd, som måtte komme under vejr med portionernes antal eller summernes størrelse — hvad enten det nu er det ene eller det andet — bevarer den samme tavshed om disse ting, som finansministeren pålægger deltagerne i forhandlingerne. Jeg tænker her på vore egne forbundsformænd, der har deltaget i den slags møder, hvorfra man selvfølgelig af gode grunde ikke har kunnet offentliggøre noget om forhandlingernes art eller resultatet deraf, og som derfor har fået pålæg om at gå tilbage til deres organisationer med syv segl for munden. Det må være sådan, at folketingsmedlemmer, som i kraft af deres kendskab til forholdene herinde måske bliver informeret mere end andre, også skal bevare denne tavshed. Det er nemlig uheldigt, at et forretningsudvalg og en hovedbestyrelse, der er indkaldt samme dag, som forhandlinger med den højtærede finansminister har fundet sted, af deres forbundsformand får at vide, at der overhovedet intet må sive ud fra forhandlingerne, når de så samtidig kan se i dagspressen, at man skyder på ca. 30 portioner. Jeg er ganske sikker på, at jeg kan tale på samtlige tjenestemænds vegne, når jeg siger, at tjenestemændene finder dette tal ganske uacceptabelt, og forhåbentlig kommer de heller ikke til at se det mere.

Jeg skal i øvrigt sige, at mit parti er fuldstændig på linje med de foregående ordførere; vi ser med velvilje på lovforslagene og anbefaler dem til videre behandling.

Finansministeren (Kjeld Philip): Det glæder mig at høre, at der har været syv segl for munden. Jeg kan kun tilføje, at disse syv segl også findes andre steder. I øvrigt kan jeg sige, at de tal, der er kommet

[Finansministeren.]

frem, ikke har nogen som helst relevans i forbindelse med forhandlingerne.

Ud over denne bemærkning skal jeg indskrænke mig til at takke for den gode modtagelse. Selvfølgelig har det ikke undret mig, at spørgsmålet om pristalsberegningen er kommet frem i drøftelsen i dag. Det er klart, at spørgsmålet om, hvorvidt skatterne skal medtages eller ikke, hører til det, som må overvejes. Jeg må imidlertid tilføje, at jeg deler den opfattelse — jeg ved ikke, hvor mange andre der gør det — at det rigtige vil være, at skatterne ikke er med. I mine øjne er det imidlertid ikke noget væsentligt spørgsmål, idet pristallet vil være omtrent det samme, hvad enten de er med eller ikke. Men jeg vil gerne tilføje, at jeg anser det for forholdsvis væsentligt, at der sker en samtidig bevægelse for det private arbejdsmarkeds lønninger og statens lønninger, og det kan ikke opnås, uden at man tager skatterne med.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændringer i og tilføjelser til lov om normering og klassificering af statstjenestemandstillinger [vedr. hjemmeværnet].

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1691, fremsættelsen i tidenden sp. 3317).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Holger Eriksen: Gennemførelsen af den nye lov om hjemmeværnet har medført, at man må normere og klassificere en række nye stillinger. Der har været stærke ønsker om, at der bliver en vis ensartethed i aflønningen for hjemmeværnet og militæret, ønsker, der er velbegrundede, og som bl. a. også er båret frem af den sympati, som jeg tror at kunne sige man fra alle sider har for hjemmeværnet. På den anden side er det ved lønfastsættelser farligt at lade

sig lede af sympatier og antipatier. Der er tre ting, man altid må have for øje: arbejdets og ansvarets karakter, den forudgående uddannelse og de konsekvenser, fravigelse fra gældende principper kan have.

Lovforslaget har været til behandling i lønningsrådet, og selv om man fandt, at det på visse områder lå i overkanten af det forsvarlige, har man givet det tilslutning, og jeg skal på mit partis vegne anbefale det til vedtagelse.

Viggo Hauch: De bemærkninger, det ærede medlem hr. Holger Eriksen just har fremsat, svarer ganske til de betragtninger, mit parti har gjort gældende vedrørende denne sag i lønningsrådet, og jeg kan derfor med samme motivering give mit partis tilslutning til sagens videre behandling.

Baagø: På det konservative folkepartis vegne kan jeg tilsige vor medvirken til lovforslagets gennemførelse. Jeg må dog straks gøre opmærksom på, at vi i hvert fald på to punkter må forbeholde os at få indført ændringer under udvalgsbehandlingen.

Det ene drejer sig om klassificeringen af de 3 korpschefer. I det forslag til lov om hjemmeværnet, som vi havde til anden behandling i tirsdags, er regionsledere og korpschefer stillet lige både med hensyn til gradsbetegnelse og kommandoforhold. Korpschefernes uddannelse, indsats og betydning inden for hjemmeværnet er mindst på højde med regionsledernes, uden tvivl endda højere. Det må da anses for rigtigt, at de to kategorier af befalingsmænd, der her er nævnt, også placeres lige i lønningsmæssig henseende. Dette er ikke tilfældet i det lovforslag, vi behandler her. Regionslederne placeres i 27. lønningsklasse og korpscheferne i 25. Jeg vil gerne spørge den højtærede finansminister, med hvilken begrundelse dette er sket. Det kan da umuligt tænkes, at det er, fordi de 3 korpschefer, der er tale om, er kvinder.

Det andet forbehold, jeg må tage, er med hensyn til klassificeringen af forvaltningsledere. Jeg har forstået, at adskillige af disse lederstillinger er meget betydningsfulde inden for hjemmeværnet. Den omstændighed, at man i forslaget til hjemmeværnslov er gået ind for at lade en del af